

KLAGANDE

Storumanvind kooperativ ekonomisk förening, 769617-8941
Blå vägen 237
923 31 Storuman

Ombud: Advokat Kristofer Berggren
Advokatbyrån Norell AB
Box 709
931 27 Skellefteå

MOTPARTER

1. Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

2. Skellefteå Kraft Elnät AB, 556244-3951
931 80 Skellefteå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Energimarknadsinspektionens beslut den 26 maj 2016, dnr 2015-102744,
se bilaga 1

SAKEN

Nätтарiff för mindre produktionsanläggning enligt 4 kap. 10 § ellagen
(1997:857)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Energimarknadsinspektionen beslutade att 4 kap. 10 § ellagen inte är tillämplig på Storumanvind kooperativ ekonomisk förenings (Storumanvind) vindkraftverk nr 6 på Granberget (vindkraftverket) i dess nuvarande utformning. Skälen till beslutet framgår av bilaga 1.

Storumanvind yrkar att Skellefteå Kraft Elnät AB (Skellefteå Kraft) från och med den 21 januari 2015 inte ska ha rätt att debitera nättariff för vindkraftverket i högre omfattning än vad som följer av 4 kap. 10 § första stycket ellagen.

Energimarknadsinspektionen och Skellefteå Kraft anser att överklagandet ska avslås.

Den 16 augusti 2016 avslag förvaltningsrätten en begäran från Storumanvind om att förvaltningsrätten interimistiskt skulle bestämma att Skellefteå Kraft inte ska ha rätt att debitera Storumanvind nättariff för överföring av el i högre omfattning än vad som följer av 4 kap. 10 § ellagen.

VAD PARTERNA ANFÖR**Storumanvind**

Storumanvind har hela tiden haft för avsikt att vara en mindre vindkraftsförening med en produktionskapacitet på 1 500 kW. I januari 2010 ingick Storumanvind ett avtal med Skellefteå Kraft om att Storumanvind skulle befrias från att betala nättariff. Förutsättningen var att vindkraftverkets effekt inte skulle överstiga 1 500 kW. När Storumanvind i februari 2010 fick tillträde till vindkraftverket var det ”nedskruvat” från maximal effekt (2 000 kW) till 1 500 kW genom en så kallad mjukvarumässig deaktivering. Vid en

mjukvaruuppdatering, som utfördes av leverantören i september 2012, sattes dock den mjukvarumässiga begränsningen ur spel. Detta fick till följd att vindkraftverket under en tid levererade en högre effekt än 1 500 kW.

Den 21 januari 2015 monterade Storumanvind bort två av de sju kraftskåp som vindkraftverket är utrustat med i sitt grundutförande. Härigenom reducerades vindkraftverkets kapacitet att producera elkraft permanent och varaktigt till maximalt 1 500 kW. Under perioden den 21 januari 2015–27 augusti 2016 har vindkraftverket som högst producerat 1 499 kW under en timme. Eftersom vindkraftverket numera endast kan leverera en effekt om högst 1 500 kW, är 4 kap. 10 § ellagen tillämplig och Energimarknadsinspektionens beslut är felaktigt.

Det är i och för sig korrekt att det finns en överkapacitet i elnätet sedan effekten på vindkraftverket sattes ned till 1 500 kW. Det stämmer dock inte att kostnaden för det överdimensionerade elnätet därmed skulle bäras av kundkollektivet. Kostnaderna för elnätet har betalats av delägarna i vindkraftsparken. Storumanvind har därmed fullt ut betalat för sin del av elnätet men väljer att inte utnyttja hela dess kapacitet.

Åtgärden att montera bort två kraftskåp är ett omfattande ingrepp i vindkraftverket, som därefter varaktigt och permanent endast kan leverera en effekt om maximalt 1 500 kW. Varje kraftskåp väger 70 kg. Lyftdon har använts för att transportera dessa ur vindkraftverket, varefter dessa har tagits om hand av vindkraftverkets leverantör. Kraftskåpen är därför inte ens längre i Storumanvindns besittning. Den vidtagna åtgärden är därför inte av tillfällig natur.

Det förhållandet att vindkraftverket hypotetiskt sett skulle kunna byggas om och återställas till sin ursprungliga kapacitet är inte relevant för prövningen i detta mål. Prövningen ska utgå från de förhållanden som föreligger vid tid-

punkten när prövningen görs. Betydelsen av bedömningsgrunden ”kan”, såsom den uttryckligen framgår av 4 kap. 10 § ellagen, ska inte utsträckas till att omfatta ”kan komma att kunna” på det sätt som Energimarknadsinspektionen tycks mena.

Även frågan om nätets dimensioner är ovidkommande för den aktuella prövningen. Det finns inget stöd i det aktuella lagrummet för att ge frågan om nätets dimensioner den avgörande betydelse som Energimarknadsinspektionen funnit i sitt beslut. Frågan ska endast avgöras utifrån kriteriet om vindkraftverket kan eller inte kan leverera mer elkraft än 1 500 kW. En annan tolkning av lagen än vad som framgår av dess faktiska ordalydelse medför gränsdragningsproblem och osäkerheter med tillämpningen av lagregeln. För att bemöta Energimarknadsinspektionens invändning i den delen menar Storumanvind dock att en reducerad användning av nätet i själva verket är kostnadsbesparande både för elnätsföretaget och för kundkollektivet sett ur ett drifts- och underhållsperspektiv.

Vidare är det vedertaget på energimarknaden att en elkund själv kan påverka sin nättariff genom att byta huvudsäkring. Det står kunden fritt att t.ex. justera sin huvudsäkring från 20 ampere till 16 ampere. Genom en sådan begränsning av eluttaget justeras kundens nättariff och kunden får betala en lägre fast avgift till nätägaren från och med justeringen. Samma princip ska gälla i det aktuella målet. Det är därför inte relevant att vindkraftverket hade högre kapacitet i sitt ursprungliga utförande. Istället ska beaktas att en elkund, som vedertagen huvudregel, har rätt att själv påverka sin nättariff genom att justera effekten på sin elanläggning. Av den vedertagna principen följer att man inte heller tar några avgörande hänsyn till hur byten av tariffer påverkar det övriga kundkollektivet.

Storumanvind åberopar bl.a. sakkunnigutlåtande av Tind Lindahl och produktionsstatistik för vindkraftverket.

Energimarknadsinspektionen

Energimarknadsinspektionen anser inte att mätvärden eller produktionsstatistik ensamt kan svara på vad en produktionsanläggning kan leverera. Mätvärden visar endast vad anläggningen faktiskt har levererat, vilket kan variera från en dag till en annan oberoende av vad produktionsanläggningen har för kapacitet. Energimarknadsinspektionen ifrågasätter inte Storumanvinds uppgifter om den faktiska produktionen. Det förhållandet att vindkraftverket inte har levererat mer än 1 500 kW betyder dock inte att det inte kan leverera mer.

Energimarknadsinspektionen har i sin bedömning istället utgått från att vindkraftverket i sin grundkonstruktion kan leverera mer än 1 500 kW, vilket styrks av tidigare mätvärden, och att det är möjligt att återställa verket till sin ursprungliga kapacitet. Energimarknadsinspektionen har vid denna bedömning beaktat att elnätsföretaget har dimensionerat elnätet för att ta emot mer än 1 500 kW från vindkraftverket. Ett överdimensionerat elnät ökar de löpande kostnaderna för drift och underhåll av nätet samt bidrar till ökade nättariffer för kundkollektivet. Det förhållandet att Storumanvind har betalat för själva anslutningen, innebär alltså inte att kundkollektivet inte belastas om Storumanvind får betala en reducerad nättariff.

Det bör också beaktas att det finns olika sätt att mer eller mindre tillfälligt ändra ett vindkraftverks kapacitet. I vissa fall räcker det med ändringar i en mjukvara. Om en sådan åtgärd skulle medföra att 4 kap. 10 § ellagen är tillämplig, kan det medföra att nättariff ska betalas en vecka men inte nästa. Detta skulle leda till stora osäkerheter för nätägare och kundkollektiv. Om sättet att begränsa produktionen, t.ex. genom mjukvaruändringar eller bortmontering av kraftskåp, ska tillmätas betydelse, kan det medföra stora gränsdragningsproblem och osäkerheter avseende tillämpningen av 4 kap. 10 § ellagen, vilket inte heller är önskvärt.

Skellefteå Kraft

Ledningen till Granbergets vindkraftpark beställdes, byggdes och dimensionerades för att klara tio verk á 2 MW, dvs. totalt 20 MW. Del av finansiering för reinvestering av ledningen förväntades ske via produktionsanläggningarnas nätavgifter.

Det aktuella vindkraftverket är i sin grundkonstruktion byggt för att kunna producera mer än 1 500 kW och nätavgift ska därför debiteras. Ledningen fram till vindkraftsparken är en ren produktionsledning som är dimensionerad för att klara vindkraftverkens ursprungliga maxeffekt. Framtida reinvestering av ledningen bör därför, åtminstone till viss del, finansieras av produktionsanläggningarna.

Det stämmer att den initiala anslutningskostnaden för elnätet betalats av delägarna i vindkraftsparken. För att kunna finansiera uppkomna överföringskostnader i nätet och framtida reinvestering krävs dock att den avgift som producenterna betalar även täcker detta. I annat fall hamnar kostnaden hos kundkollektivet. De överföringskostnader som genereras med produktionen bör betalas av de producenter som tjänar pengar på den och som genererar kostnaden, inte av kundkollektivet.

UTREDNING

I utlåtande anför Tind Lindahl, ÅF-Industry, huvudsakligen följande. Att två växelskåp moterats bort ur vindkraftverket, innebär i praktiken att verket inte kan producera mer än 1 500 kW, vilket också stöds av genomförda mätningar. En återinstallation av den borttagna utrustningen skulle innebära ett relativt stort ingrepp. Åtgärden ska anses vara permanent, eftersom utrustningen är bortkopplad och avlägsnad från platsen. Verkets ägare avser inte heller att återinstallera den.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om det aktuella vindkraftverket kan leverera en effekt om högst 1 500 kW och därmed ska betala en reducerad nättariff enligt 4 kap. 10 § ellagen.

Av förarbetena till 4 kap. 10 § ellagen framgår att syftet med bestämmelsen är att små elproducenter ska få rimliga ekonomiska villkor på elmarknaden. Detta eftersom små elproducenter inte kan agera på elmarknaden på samma villkor som större producenter (prop. 1994/95:222 s. 63–65).

Av utredningen framgår att Storumanvind har monterat bort två kraftskåp så att vindkraftverket numera endast kan producera elkraft till maximalt 1 500 kW. Parterna är också överens om att vindkraftverket under perioden den 21 januari 2015–27 augusti 2016 inte har producerat mer än 1 500 kW.

Förvaltningsrätten anser att det måste åligga en elproducent att redan i samband med uppförandet av en produktionsanläggning ta ställning till hur stor effekt anläggningen kan förväntas producera. Det är inte rimligt att en producent i efterhand ska kunna påverka sin nättariff genom att vidta åtgärder på anläggningen för att begränsa anläggningens kapacitet.

Vindkraftverket byggdes ursprungligen för att kunna producera en effekt om 2 000 kW. Befintligt ledningsnät är dimensionerat i enlighet med detta. Vindkraftverket har tidigare också producerat mer än 2 000 kW per timme. Eftersom produktionsstatistik visar att vindkraftverket kan leverera en effekt som överstiger 1 500 kW, anser förvaltningsrätten att bestämmelsen i 4 kap. 10 § ellagen inte är tillämplig beträffande vindkraftverket. Detta oavsett de aktiva åtgärder som Storumanvind vidtagit för att begränsa vindkraftverkets kapacitet. Energimarknadsinspektionen har därför haft skäl för sitt beslut och överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (DV 3109/1D).

Ronny Idstrand
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Torbjörn Pettersson, Per Frostbygd
och Solveig Lundström deltagit.

Föredragande jurist har varit Mari Upphagen.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
 I LINKÖPING

2016-06-21

 Mål nr 4234-14
 Aktebil 3

 Sökande
 Storumanvind koop. ek. för.

 Motpart
 Skellefteå Kraft Elnät AB

 AB 16
 FÖRVALTNINGSRÄTTEN
 I LINKÖPING
 Enhet 1

 INKOM: 2016-06-21
 MÅLNR: 4234-16
 AKTBIL: 4

Prövning av nättariff för mindre produktionsanläggning

Beslut

4 kap. 10 § ellagen är inte tillämplig på Storumanvind kooperativa ekonomiska föreningens (Storumanvind), 769617-8941, vindkraftverk nr. 6 på Granberget (vindkraftverket) i dess nuvarande utformning.

Bakgrund

Storumanvind har begärt att Ei ska pröva den nätavgift som Skellefteå Kraft Elnät AB (SK Elnät) debiterat för vindkraftverket från och med den 21 januari 2015. Eftersom vindkraftverket enligt begäran numera inte kan leverera mer än 1 500 kW anser Storumanvind att företaget endast ska betala reducerad nätavgift motsvarande den årliga kostnaden för mätning, beräkning och rapportering enligt 4 kap 10 § ellagen (1997:857).

Vindkraftverket har i sin grundkonstruktion sju kraftskåp där varje skåp kan omvandla högst 300 kW likström till växelström. I sin begäran har Storumanvind angett att vindkraftverket ursprungligen är byggt för att kunna producera en effekt om 2 000 kW. Av den tekniska beskrivningen framgår också att en begränsning av den effekt som vindkraftverket kan leverera kan göras dels genom fysiska förändringar i kraftskåpen, t.ex. genom att ta bort säkringar, dels genom att med hjälp av vindkraftverkets mjukvara stänga av kraftskåpen.

Storumanvind har monterat bort två av kraftskåpen för att begränsa vindkraftverkets effekt. Detta gör att vindkraftverket numera enligt Storumanvind endast har möjlighet att leverera en effekt om högst 1 500 kW. Mätvärden fr.o.m. den 21 januari 2015 t.o.m. den 31 maj 2015 visar också att vindkraftverket inte har levererat mer än 1 500 kW. Det högsta värdet under perioden var 1 499 kW.

SK Elnät har anfört att det aktuella vindkraftverket i sin grundkonstruktion är byggt för att kunna producera mer än 1 500 kW och att Storumanvind därför ska betala hela nätavgiften. Ledningen fram till vindkraftsparken är en ren produktionsledning som är dimensionerad för att klara vindkraftverkens ursprungliga maxeffekt. Framtida återinvestering i ledningen bör enligt SK Elnät därför, åtminstone till en viss del, finansieras av produktionsanläggningarna. Mätvärden som SK Elnät lämnat in visar att vindkraftverket har levererat mer än 1 500 kW effekt under 514 timmar 2014 men att det

under perioden den 21 januari - 19 november 2015 inte har levererat mer än 1 500 kW under någon enskild timma.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Ellagen

En innehavare av en produktionsanläggning som kan leverera en effekt om högst 1 500 kilowatt (kW) ska för överföring av el betala endast den del av avgiften enligt nättariffen som motsvarar den årliga kostnaden för mätning, beräkning och rapportering på nätkoncessionshavarens nät (4 kap. 10 § första stycket ellagen).

Energimarknadsinspektionens motivering till beslutet

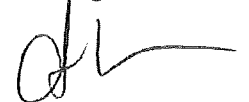
Det aktuella vindkraftverket har i sin grundkonstruktion maximalt kunnat leverera en effekt om 2 000 kW. Mätvärden visar också att vindkraftverket tidigare har levererat mer än 1 500 kW effekt. Vindkraftverket har haft sju kraftskåp där varje kraftskåp kan omvandla högst 300 kW likström till växelström. Storumanvind har genom att montera bort två kraftskåp begränsat vindkraftverkets kapacitet på så sätt att det numer inte levererar mer än 1 500 kW.

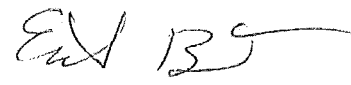
Vindkraftverket är i sin grundkonstruktion gjort för att leverera mer än 1 500 kW och har också tidigare gjort det. Elnätets kapacitet är därför dimensionerat för att ta emot mer än 1 500 kW. Det skulle få orimliga konsekvenser om ett vindkraftföretag skulle kunna undvika elnätsavgift genom att vidta mer eller mindre tillfälliga åtgärder för att begränsa kapaciteten. Detta gäller oavsett om begränsningen sker genom fysiska förändringar eller förändringar i mjukvaran. Kostnaden för det överdimensionerade elnätet skulle då istället bäras av kundkollektivet. Det förhållandet att Storumanvind vidtagit åtgärder för att begränsa kapaciteten innebär därför inte att vindkraftverket inte kan leverera mer än 1 500 kW i den mening som avses i ellagen, 4 kap. 10 § ellagen är därmed inte tillämplig på anläggningen.

Hur man överklagar

Se bilaga 1, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Det här beslutet har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Hanna Abrahamsson, chefsekonomen Therése Hindman Persson, avdelningschefen Tommy Johansson samt juristen Erik Blomqvist, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Erik Blomqvist

Sökandens adress

Storumavind koop. ek. för.
C/O Advokat Kristoffer Berggren
Advokatbyrån Norell AB
Box 709
931 27 Skellefteå

Motpartens adress

Skellefteå Kraft Elnät AB
931 80 Skellefteå

Bilagor

1. Så här gör du för att överklaga beslutet
2. Delgivningskvitto

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.